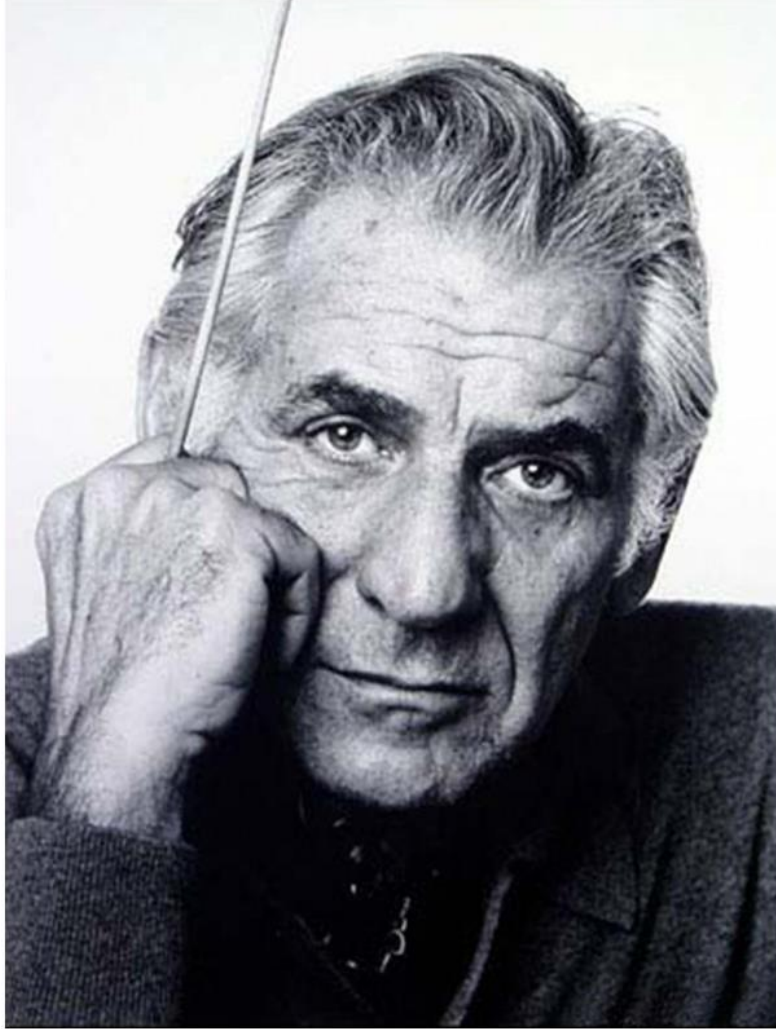

Klarinet Sonatı

Leonard BERNSTEIN
(1918-1990)

25 Ağustos 1918 Lawrens, Massachusetts ABD
– 14 Ekim 1990, New York ABD

Müzikleriyle ünlü olan Bernstein klarinet sonatını 1942’de tamamlamıştır. İlk yayımlanan eseridir. Bu sonratı, Massachusetts’de Lenox yakınındaki Tanglewood Müzik Okulu’nda, 1936-1950 arasında Boston Senfoni Orkestrası şefliğini de

yürüten Serge Koussevitzky’den orkestra şefliği dersleri aldığı günlerde tamamlamıştır.

Ondaki yeteneği gören Koussevitzky tarafından asistanlığa alınan Bernstein, tatil başlayınca yakalandığı saman nezlesinden kurtulabilmek için otobüsle Florida’nın en güney ucuna, Kay West’e yıllanmış, orada klarinet sonatını bestelemeye başlamıştı.

Bernstein, bu çalgıya ilgi duymasının da, 1939'da sokakta gezinirken bir rehineci dükkânının vitrininde gördüğü bir klarinetle başladığını, etkisinden kurtulamayarak büyülenmiş gibi uzun süre ayrılmadığını anlatır.

Bu günleri izleyen kış aylarında *Jeremiah Senfonisi* üzerinde çalışırken bu ilk eserini tamamlayan genç besteci, sonatı Tanglewood'da tanıştığı klarinetçi David Oppenheim'a ithaf etti. ancak sonat ilk kez 21 Nisan 1942'de Boston'da klarinetçi David Glazer tarafından seslendirildi.

Bir düo gibi klarinet ve piyanoya eşit rollerin verildiği bu iki bölümlü sonatın "Grazioso" (zarif anlatımda) başlığını taşıyan, lirik havadaki 1. bölümü sanki 1957'deki *West Side Story* (Batı Yakasının Öyküsü) müzikalinin habercisi gibidir. Bu bölümde Hindemith'in neoklasik tarzının etkisinin de sezilmesi nedeniyle sonradan bir eleştirmen sonatı

"Hindemith West Side Story ile karşılaşılıyor..." diye tanımlamıştır. Çünkü Hindemith de 1941 yazında Tanglewood'da dersler vermişti.

Andantino (ağırca) tempoda, 3/8'lik ölçüde giriş müziğiyle başlayan 2. bölümde, bu sakin bölme hemen "vivace e leggiero" (canlı ve hafifçe) başlıklı ve sürekli 3/8, 4/8 ve 7/8 ölçülerde değişen caz benzeri unsurlarla işlenen kısma dönüşür. Burada da 1939'da bir süre için ABD'ye yetleşen ve yeni armoni sistemini kurmuş olan Hindemith'in etkisi üzerine kendi caz anlayışını uygulayan Bernstein'ın, bu arada duyurduğu Latin tarzı bir melodi de, Kay West'deki gece kulüplerinin doğal bir sonucu olarak karşılanabilir. Daha sonra ağırlaşan "lento molto" (çok ağır) başlıklı kısa bölmeden sonra müzik yeniden eski tempoya (Tempo I) dönerek sonatı sona ulaştırır.

Süre 11'

DAVID GLAZER
Clarinetist

Mr. Glazer has not only confirmed the establishment of the clarinet as a solo instrument in Europe by his many tours, but he also pioneered and championed its acceptance in the U. S. through many recitals.

HINDEMITH CONCERTO
"... played with impeccable virtuosity . . . supple and perfect technique . . . beautiful sonority . . . musical sensitivity."
Brussels, Oct. 29, 1959

ROSSINI INTRODUCTION AND VARIATIONS
"... played it with admirable dexterity and phrasing."
Milwaukee Journal, Nov. 7, 1960

MARTINU SONATINA
"... played with style and feeling."
Musical Analysis, Feb. 1960

BRAHMS E Flat SONATA
"... first rate recital."
The Evening Star, June 1960

Management: Eastman Boomer, 119 West 57th Street, New York 19, New York

Kazım Çapacı